

Értelmes élet

Egy százéves pedagógus: dr. Mikes Lajosné Havas Irma

Szerencsés ember, aki száz év örömét és fájdalmát élheti végig. Szerencsés, aki századik életévét teljes szellemi frissességben éri meg ugyanabban az otthonban, abban a budai lakásban, ahova fiatal lányként költözött szüleiével. Szerencsés, aki olyan szellemi társ, férj mellett élhetett, mint Mikes Lajos, a kitűnő szerkesztő, kritikus, műfordító, a tehetségek fölfedezője és pártfogója. Szerencsés, aki úrrá tud lenni a megpróbáltatásokon, amelyekből neki is bőven kijutott: több mint ötven éve temette el férjét — aki tíz évvel volt nála idősebb —, később fiát, Mikes György vegyészmérnököt, Ilona lányát — Füsü József író feleségét —, két mostohalányát: Klárit —

Szabó Lőrinc feleségét — és Mancit — Kemény László festő feleségét. Mindehhez olyan erkölcsi alap, jellem kell, mint amilyen dr. Mikes Lajosné Havas Irmáé, aki ez év júliusában lesz százéves. Minden napjához az értelmes élet szép emlékei adnak bátorítást, örömet. Beszéljen ezekről az emlékekről ő maga.

— Sok mindenre emlékszem gyermekkoromból. Erdélyben laktunk, Besztercén: a szüleim és két húgom, Alice és Ella. Édesapám, dr. Havas Gyula, tanfelügyelő volt. Nem jutott egykönnyen erre a posztra. Szegény debreceni fiúként gyalog ment föl Pestre, hogy ott beiratkozzék a református

gimnáziumba. Pénze nem volt, tanításból élt, rettenetesen nehezen. Mesélte, előfordult, hogy vett egy kiló kenyeret, és azt osztotta be a hét minden napjára. Máskor valami kopott kis kávézóban egy-egy bögre kávé volt az egész napi kosztja. Micsoda szerencse érte egyszer: megkavarta a kávé, és valami csörgött benne. Kiderült, hogy véletlenül abba a bögrébe töltötték a kávéját, amelyikben a krajcárokat gyűjtötték: megvolt néhány napra az ebédpénze. Így végzte el a gimnáziumot. Egyik tanára, Komáromy Lajos, később nekem lett tanárom az Erzsébet Nőiskola tanárképzőjében.

— Az érettségi után édesapám a jogot